

OLUP BİTENİ KAYDETMEK HER ZAMAN GÜVENLİ OLMAYABİLİR: GÜVENDE OLUN. ETİK OLUN. ETKİN OLUN.

İZİN BELGESİ NEDİR?

Bilgi vererek izin almak hak savunucularının görüştükları kişilerin güvenlik, emniyet ve itibarını korumak için uymaları gereken etik ve yasal bir zorunluluktur. Alınan izin çeşitli yöntemlerle belgelenebilir. Yazılı olarak alınması tercih edilen bu izne muvafakatname, rıza belgesi, onam ya da izin belgesi denebilir. Bilgi vererek izin alma sürecinin dört temel unsuru vardır:

AÇIKLIK

Görüşmenin amacını ve kullanım yerini açık ve anlaşılır biçimde belirtin. Bu, görüşülen kişinin güvenliğini ve görüşmeyi yapan kişi ile arasındaki iletişimin dürüstlüğünü sağlamada yardımcı olacaktır.

GÖNÜLLÜLÜK

Görüşülen kişi görüşmenin paylaşılmasına ve kullanılmasına, kendi özgür iradesiyle, izin vermelidir. Görüşülen kişinin kendi ismiyle anılmak isteyip istemediğini sormayı da unutmayın.

ANLAMA

Görüşülen kişi, röportajın dolaşımının ne anlama geleceğini çevrimiçi erişimin doğurabileceği olası sonuçlar dâhil olmak üzere bütünüyle anlamalıdır. Görüntülerin gelecekteki kullanımını feshetme hakları saklı olsa da, çevrimiçi olarak yüklediğiniz malzemenin internetten kalıcı olarak kaldırılmasının mümkün olmadığını anladıklarından emin olun. Oluşabilecek en kötü duruma dair bir örnek verin.

YETERLİLİK

Görüşme yaptığınız kişi, katılımının ne ifade ettiğini anlayabilir durumda olmalıdır. Bu husus, özellikle çocuklar, zihinsel engelli bireyler ve yakın zamanda travma atlatmış kişiler için çok önemlidir.

İZİN ALINMASI

1. ADIM

Görüşme yaptığınız kişinin özel ihtimam gerektirip gerektirmediğine karar verin. Çocuklar, zihinsel engelli bireyler, şiddet ve travma kurtulanları özel ilgiye ihtiyaç duyabilir. Eğer durum böyleyse, yasal koruyucusunun rızasını alma ya da travma kurtulanları için bir danışman bulundurma seçeneklerini değerlendirebilirsiniz. Görüşeceğiniz kişinin yapılacak kaydın olası risklerini ve sonuçlarını tamamiyle anladığından emin olmadığınız sürece kayda başlamayın ya da devam etmeyin.

2. ADIM

İlk olarak, kamerayı açmadan önce kendinizi, ya da temsil ettiğiniz bir grup ya da kurum varsa onları, tanıtarak işe başlayın. Görüştüğünüz kişinin sizi ve varsa projeye dahil paydaşları tanıdığından emin olun.

3. ADIM

Söyleşiyi neden videoya kaydettiğinizi ve nasıl kullanmayı planladığınızı tarif edin. Görüştüğünüz kişinin gönüllülükle katıldığından ve projenin amacını, katılımlarının ne ifade edebileceğini, videonun nasıl kullanılıp kimler tarafından görülebileceğini açık bir biçimde anladığından emin olun.

4. ADIM

Kimlik bilgilerinin korunmasını isteyip istemediklerini sorun. Eğer anonimliğe ihtiyaç varsa, yalnızca ellerini kaydederek ya da ışık teknikleriyle kayıt esnasında onları gizleyebileceğinizi anlatın. Alternatif olarak, kurgu sırasında yüzlerini bulanıklaştırmayı ya da seslerini değiştirmeyi önerin. İsimlerinin tamamını kullanmak isteyip istemediklerini öğrenin.

5. ADIM

Kamera kaydıyla ya da kâğıt üzerinde rızalarını resmileştirmeden ilerlemeyin. Kamera kaydıyla aldığınız izin her yasal sistemde geçerliliği olmayabileceğini aklınızda tutun. Fırsat varsa her zaman en doğrusu yazılı izin belgesi almaktır.

KAMERA KAYDIYLA İZİN ALIRKEN SORULACAK SORULAR

Kamera kaydıyla alınan izin en azından aşağıdaki soruların cevaplarını içermelidir:

- Lütfen isminizi ve röportajın yeri ile zamanını belirtin.
- Yaptığınızın ne olduğunu anlıyor musunuz? Lütfen kendi cümlelerinizle anlatın.
- Video ve farklı iletişim araçları (baskı, fotoğraflar, internet sitesi) dahil olmak üzere görüşmemizin bu proje kapsamında kullanılmasına izin veriyor musunuz?
- Videonun son halini kimlerin görebileceğini biliyor musunuz?
- Bizimle paylaştığınız bilgilerin ya da videonun kullanılmasıyla ilgili bilmemiz gereken bir sınırlama var mı?
- Soru sormak ya da ara vermek istediğinizde çekim sürecini herhangi bir an durdurabileceğinizi biliyor musunuz?